

Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζομένων

Δρ Αθανάσιος Αθανασίου
Σύμβουλος Ιατρός Εργασίας
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Περιεχόμενα

- Επιτήρηση της Υγείας
- Στόχοι
- Παρεμβάσεις - Οφέλη
- Θεσμικό πλαίσιο στην Κύπρο
- Εξετάζοντες ιατροί
- Προληπτικές ιατρικές εξετάσεις
- Κανονισμοί επιτήρησης της υγείας
- Υπουργικά Διατάγματα

Επιτήρηση της Υγείας

Η επιτήρηση της υγείας είναι ένα σύστημα διαρκούς ελέγχου της υγείας των εργαζομένων το οποίο περιλαμβάνει τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων για τον συστηματικό εντοπισμό βλαπτικών επιδράσεων στην υγεία των εργαζομένων και τον καθορισμό των διορθωτικών μέτρων στον χώρο εργασίας που χρειάζεται να ληφθούν.

Στόχοι της Επιτήρησης της Υγείας

- Παροχή δεδομένων για την αξιολόγηση και αντιμετώπιση βλαπτικών παραγόντων στον χώρο εργασίας (πρωτογενή πρόληψη).
- Διάγνωση σε πρώιμο στάδιο επαγγελματικών παθήσεων ή άλλων επιπτώσεων στην υγεία και την έγκαιρη αντιμετώπιση τους (δευτερογενή πρόληψη).
- Εντοπισμό των κενών στην εφαρμογή των μέτρων ελέγχου στους χώρους εργασίας και τη λήψη διορθωτικών μέτρων.
- Εκτίμηση του βαθμού έκθεσης των εργαζόμενων σε βλαπτικούς παράγοντες.

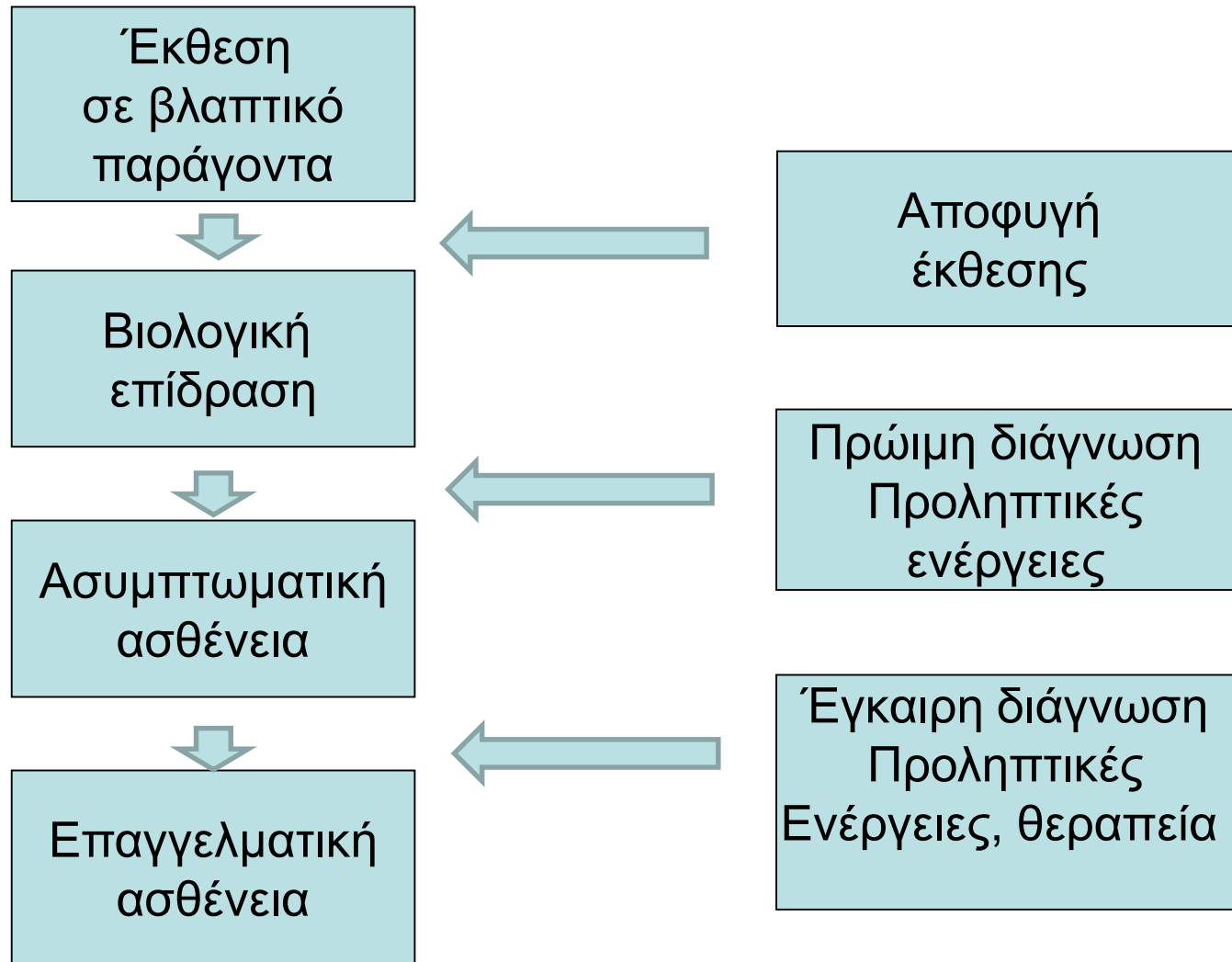
Στόχοι της Επιτήρησης της Υγείας

- Εκτίμηση της καταλληλότητας των εργαζομένων να εκτελούν συγκεκριμένες εργασίες.
- Υποδείξεις για το είδος της εργασίας για μείωση των επιπτώσεων στην υγεία ή και της αναπηρίας που έχουν εκδηλωθεί (τριτογενή πρόληψη).
- Προσαρμογή του εργασιακού περιβάλλοντος στην κατάσταση υγείας των εργαζομένων (τεταρτογενή πρόληψη).
- Εκπαίδευση και επιμόρφωση των εργοδοτούμενων για τους βλαπτικούς παράγοντες.

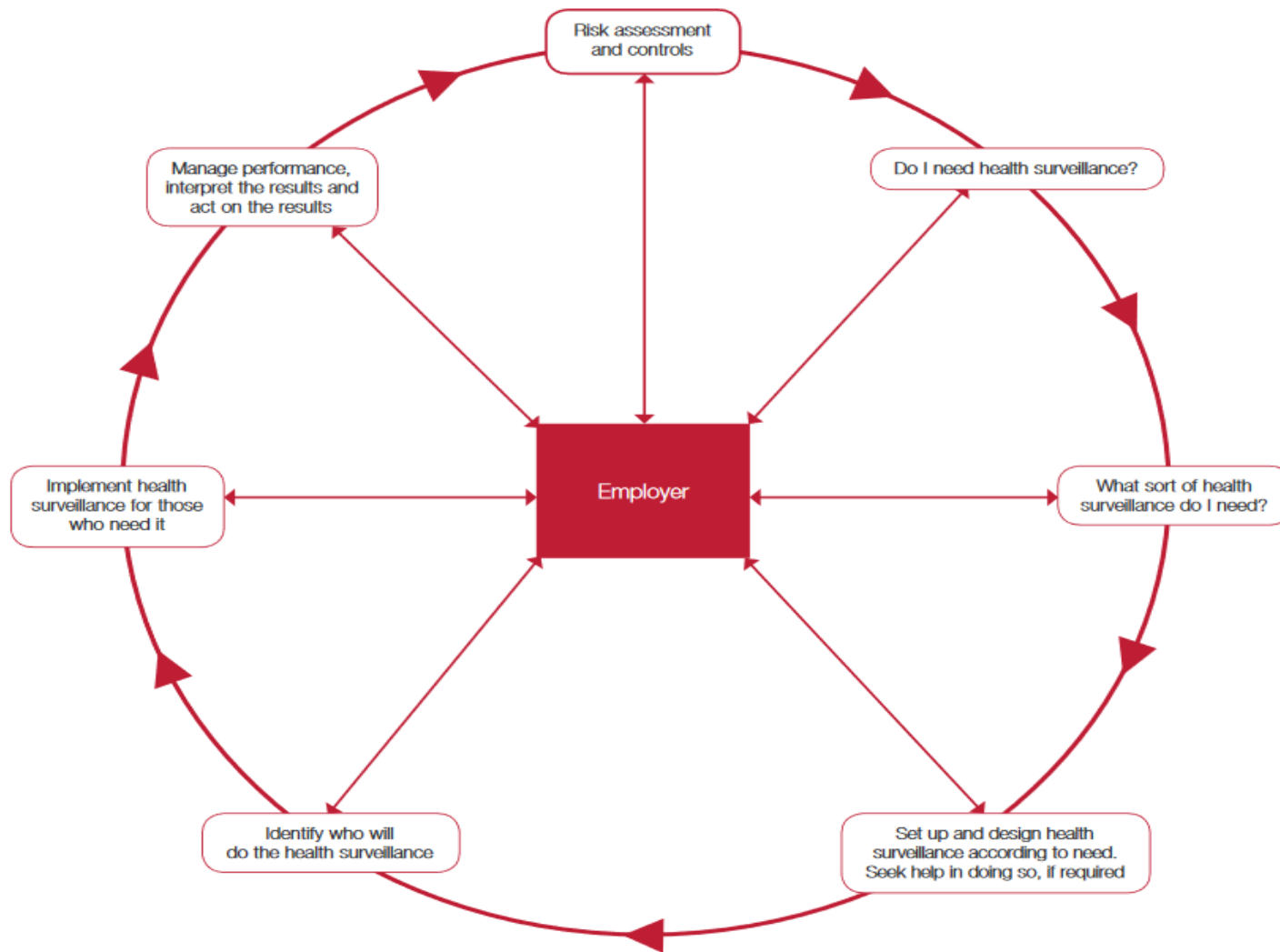
Στόχοι της Επιτήρησης της Υγείας

- Εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας στην εργασία.
- Διενέργεια εμβολιασμών για την προστασία από βιολογικούς παράγοντες.
- Ένταξη και επανένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Αξιολόγηση των γενικότερων επιδράσεων της εργασίας. π.χ ψυχοκοινωνικές καταστάσεις

Παρεμβάσεις Επιτήρησης της Υγείας

Κύκλος Επιτήρησης της Υγείας

Οφέλη Επιτήρησης της Υγείας

- Βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας.
- Πρόληψη ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.
- Πρόληψη επιδείνωσης κοινών νοσημάτων.
- Μείωση του απουσιασμού των εργαζομένων
- Αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

Προληπτικές Ιατρικές εξετάσεις

- Κλινική εξέταση (ατομικό και οικογενειακό ιστορικό)
- Παρακλινικές και εργαστηριακές εξετάσεις:
  - τοξικολογικές εξετάσεις
  - ορολογικές εξετάσεις
  - βιοχημικές, αιματολογικές εξετάσεις και κυτταρολογικές εξετάσεις
  - εξετάσεις αναζήτησης υποκείμενης νόσου
  - πρόσθετες εξετάσεις

Περιοδικότητα ιατρικών εξετάσεων

- Επισκέψεις κατά την πρόσληψη και πριν την τοποθέτηση στην εργασία.
- Περιοδικές επισκέψεις η συχνότητα των οποίων καθορίζεται από το είδος του βλαπτικού παράγοντα και την ηλικία.
- Επισκέψεις μετά από ατύχημα και ασθένεια.
- Αυθόρμητες επισκέψεις

Θεσμικό Πλαίσιο στην Κύπρο (Ιστορικό)

- Ο περί γνωστοποίησης Εργατικών Ατυχημάτων και Επαγγελματικών ασθενειών Νόμος του 1953.
- Ο περί εργοστασίων Νόμος του 1956 και ειδικοί Κανονισμοί (γεωργικά φάρμακα και επικίνδυνες ουσίες).
- Οι περί μεταλλείων και λατομείων (πρόληψη πνευμονοκοκκιάσεως) Κανονισμοί του 1961 έως 1984
- Οι περί Αμιάντου (Ασφάλειας Και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Νόμος του 1993 και σχετικοί Κανονισμοί.
- Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2015 και σχετικοί Κανονισμοί

Ειδικοί Κανονισμοί

- Αμίαντος
- Χημικοί Παράγοντες
- Καρκινογόνοι και Μεταλλαξιογόνοι Παράγοντες
- Βιολογικοί Παράγοντες
- Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης
- Θόρυβος
- Κραδασμοί
- Εξορυκτικές βιομηχανίες
- Τεχνητή Οπτική Ακτινοβολία
- Ηλεκτρομαγνητικά πεδία
- Ιοντίζουσα ακτινοβολία

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως 2015

- Άρθρο 41. Ο θεσμός του Συμβούλου Ιατρού Εργασίας ο οποίος προσδιορίζει το πλαίσιο επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων και παρακολουθεί τα αποτελέσματα της επιτήρησης της υγείας στην οποία προβαίνει ο εργοδότης.
- Άρθρο 42. Ο θεσμός του εξετάζοντα ιατρού ο οποίος διενεργεί τις ιατρικές εξετάσεις που καθορίζονται από τον Νόμο ή που προκύπτουν από την εκτίμηση του κινδύνου.

Εξετάζοντες Ιατροί

- Χρέη εξετάζοντα ιατρού μπορεί να ασκεί ιατρός με ειδικότητα στον κλάδο της ιατρικής της εργασίας όπως καθορίζεται στους περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) Κανονισμούς ή
- Άλλοι προσοντούχοι ιατροί ειδικότητας της οποίας θα καθορίζεται με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού.

Μελέτες για την Επιτήρηση της Υγείας

- Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Πρόγραμμα Riact 1970-1980
- Δρ. Στέλιος Παπαδόπουλος
- Dr. Krishnan (UK) 1995
- Dr. Carter (UK) 1997
- Dr. Englund (SE) 2004 (αναλυτική μελέτη για την εγκαθίδρυση και λειτουργία συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο και σχεδίου δράσης)

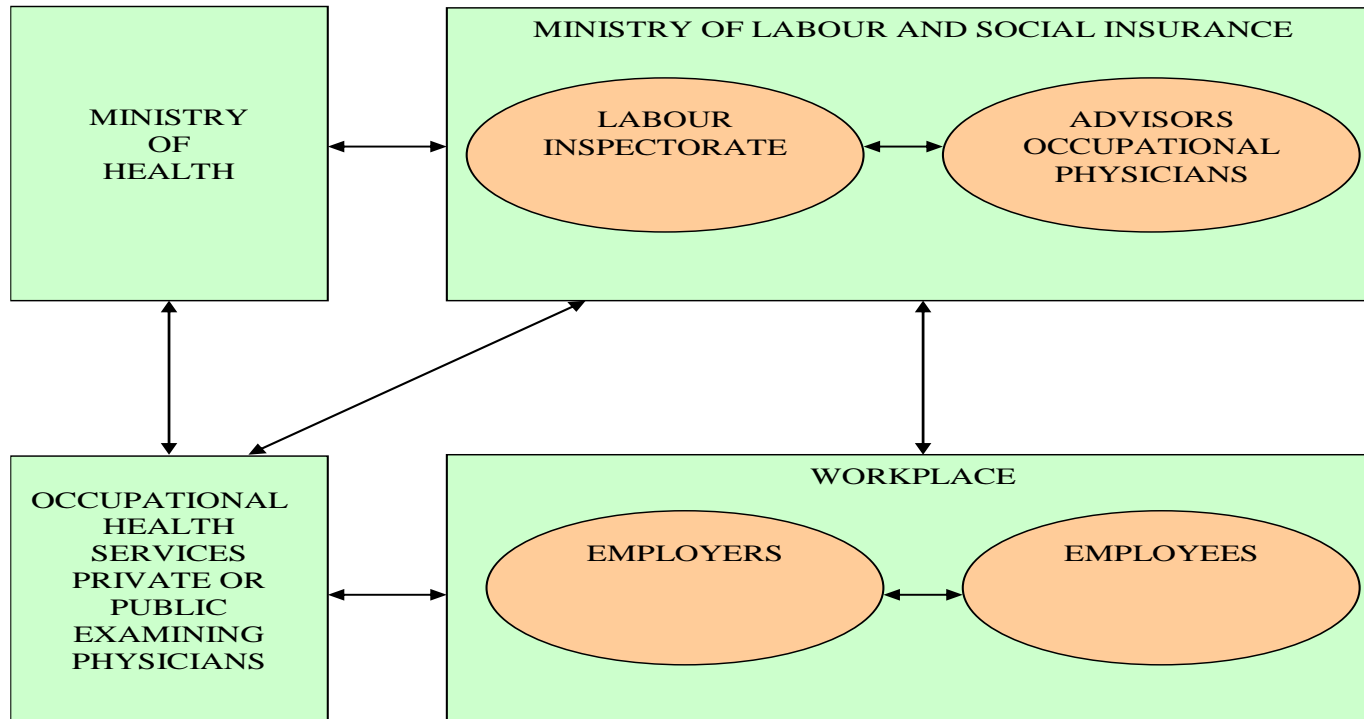

Σχέδιο Δράσης

Βασικοί Άξονες:

- **Ετοιμασία Κανονισμών για την επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων και Υπουργικών Διαταγμάτων για τις ιατρικές εξετάσεις.**
- **Επιμόρφωση και η εκπαίδευση των ιατρών στον τομέα της ιατρικής της εργασίας.**
- **Αποτύπωση της κατάστασης όσον αφορά τις επαγγελματικές ασθένειες.**
- **Παροχή πρώτων βοηθειών στους χώρους εργασίας.**
- **Εφαρμογή προγραμμάτων προαγωγής της υγείας στην εργασία.**

Δομή του συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων

Κανονισμοί για την Επιτήρηση της Υγείας των Εργαζομένων

Στόχος των προτεινόμενων Κανονισμών είναι ο καθορισμός των διαδικασιών και το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο. Καθορίζονται οι υποχρεώσεις των εργοδοτών, των εξετάζοντων ιατρών και των εργοδοτούμενων έτσι ώστε να τεθεί μια λειτουργική βάση για την επιτήρηση της υγείας των εργαζομένων στην Κύπρο.

Βασικές πρόνοιες των Κανονισμών

- Γενικές Διατάξεις (τίτλος, ερμηνεία)
- Υποχρεώσεις των εργοδοτών
- Υποχρεώσεις και αρμοδιότητες των εξετάζοντων ιατρών
- Υποχρεώσεις και δικαιώματα εργοδοτούμενων προσώπων
- Ποικίλες διατάξεις (έκδοση Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις)
- Παράρτημα (αρχείο επιτήρησης της υγείας)

Εργοδότες

- **Επιτήρηση της υγείας των εργοδοτούμενων.**
- **Σύμβαση του εργοδότη με εξετάζοντα ιατρό.**
- **Παροχή απαραίτητων διευκολύνσεων στον εξετάζοντα ιατρό.**
- **Περιοδικότητα ιατρικών εξετάσεων.**
- **Εφαρμογή μέτρων στους χώρους εργασίας.**
- **Παροχή στοιχείων στον Επιθεωρητή ή και στον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας.**

Εργοδότες

- Διαβούλευση με τους εργοδοτούμενους.
- Ενημέρωση του εξετάζοντα ιατρού για τις απουσίες λόγω ασθενειών.
- Απασχόληση εργοδοτούμενων με ιατρικό πιστοποιητικό καταλληλότητας.
- Μέριμνα εργοδότη για εξετάζοντα ιατρό.
- Κόστος επιτήρησης της υγείας.

Εξετάζοντες Ιατροί

- Διενέργεια των αναγκαίων ιατρικών εξετάσεων.
- Γνώση συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας.
- Εκτίμηση της κατάστασης της υγεία του εξεταζόμενου εργοδοτούμενου.
- Συνεργασία με άλλα πρόσωπα.
- Συνεργασία με τον προσωπικό ιατρό του εξεταζόμενου εργοδοτούμενου.

Εξετάζοντες Ιατροί

- Υποδείξεις και συμβουλές στον συμβαλλόμενο εργοδότη.
- Εκτίμηση της καταλληλότητας για εργασία.
- Παροχή στοιχείων στον Επιθεωρητή ή και στον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας (ανώνυμα και συλλογικά).
- Αρχείο επιτήρησης της υγείας.
- Ενημέρωση για τους παράγοντες κινδύνου και αλλαγές στις δραστηριότητες εργασίας.

Εργοδοτούμενα Πρόσωπα

- Υποχρέωση συνεργασίας με τον εργοδότη τους, τον εξετάζοντα ιατρό, με οποιοδήποτε άλλο προσοντούχο πρόσωπο, τον Επιθεωρητή και τον Σύμβουλο Ιατρό Εργασίας.
- Δικαίωμα ενημέρωσης για τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων και της αξιολόγησης της υγείας τους καθώς και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται στο χώρο εργασίας τους.
- Δικαίωμα να εξασφαλίσουν αντίγραφο των αποτελεσμάτων των ιατρικών εξετάσεων που τους αφορούν προσωπικά.

Έκδοση Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις

Το Διάταγμα δύναται να καθορίζει:

- τους παράγοντες κινδύνου ή τις επαγγελματικές δραστηριότητες για τις οποίες απαιτείτε επιτήρηση της υγείας.
- τις ελάχιστες ιατρικές εξετάσεις σε κατηγορίες επαγγελματιών ή συγκεκριμένες δραστηριότητες εργασίας.
- την περιοδικότητα εκτέλεσης των εξετάσεων.
- την ελάχιστη περίοδο τήρησης του αρχείου.
- Τις θέσεις εργασίας/δραστηριότητες για τις οποίες οι εργοδοτούμενοι απαιτείτε να έχουν πιστοποιητικό καταλληλότητας και τη χρονική διάρκεια του.

Διατάγματα για ιατρικές εξετάσεις σε λιμενεργάτες και εργαζόμενους με αμίαντο

Οι προτεινόμενοι Κανονισμοί θα εφαρμοστούν αρχικά με την έκδοση δύο Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις στους λιμενεργάτες και τους εργαζόμενους που εκτελούν εργασίες με μόνωση ή επάλειψη αμιάντου. Οι εξετάσεις αυτές εφαρμόζονται και σήμερα μέσω ειδικών νομοθεσιών και δεν δημιουργούν σοβαρές επιβαρύνσεις στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

Σύστημα Ιατρικών Εξετάσεων

Σταδιακή εισδοχή στο σύστημα περισσότερων Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις και σε άλλες επαγγελματικές κατηγορίες ή διεργασίες που θα τύχουν συμφωνίας με τους κοινωνικούς εταίρους μέσα από την μελέτη των πραγματικών αναγκών επιτήρησης της υγείας των εργαζομένων στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Ξεκίνησε η διαδικασία για ετοιμασία δύο νέων Υπουργικών Διαταγμάτων για ιατρικές εξετάσεις σε αναρριχητές και σε εργαζόμενους σε ορυχεία και λατομεία.

Διάταγμα

- **Συνοπτικό τίτλος.**
- **Αναφορά στην επαγγελματική κατηγορία ή δραστηριότητα εργασίας ή παράγοντα κινδύνου για την οποία/τον οποίο οι εργοδοτούμενοι πρέπει να υποβάλλονται σε ιατρικές εξετάσεις.**
- **Κατάρτιση ιατρικού φακέλλου.**
- **Πιστοποιητικό καταλληλότητας και χρονική διάρκεια του (εκεί όπου απαιτείτε).**
- **Πίνακας 1 (περιεχόμενο ιατρικών εξετάσεων).**
- **Πίνακας 2 (περιοδικότητα των ιατρικών εξετάσεων)**

Ιατρικές εξετάσεις σε λιμενεργάτες

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμοί του 2017

Διάταγμα με βάση τους Κανονισμούς 3 (1)(α) και 27

Επίσημη
Εφημερίδα,
Παράρτημα:
Τρίτο (I):
.....2017.

Η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ασκώντας τις εξουσίες που παρέχονται σ' αυτήν με βάση τους Κανονισμούς 3(1)(α) και 27 των περί Ασφάλειας και Υγείας (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμών του 2017 εκδίδει το ακόλουθο Διάταγμα.

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Το παρόν Διάταγμα θα αναφέρεται ως το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ιατρικές Εξετάσεις για Εργασίες Λιμένων) Διάταγμα του 2017.

Ιατρικές
εξετάσεις.

2. Οι χειριστές των ανυψωτικών συσκευιών, των περνοφόρων οχημάτων και οι εργοδοτούμενοι που ασχολούνται ή θα ασχοληθούν με φορτοεκφορτώσεις και χειρονακτική διακίνηση φορτίων πρέπει να υποβάλλονται τουλάχιστον στις ιατρικές εξετάσεις του Πίνακα 1 με την περιοδικότητα που καθορίζεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 1.
Πίνακας 2.

Ιατρικός φάκελος.

3. Η αρχική εξέταση που αναφέρεται στον Πίνακα 2 πρέπει να συνοδεύεται πάντοτε με κατάρτιση ιατρικού φακέλου με ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό. Ο ιατρικός φάκελος πρέπει να συμπληρώνεται κατάλληλα ανάλογα με τα ευρήματα των ιατρικών εξετάσεων.

α.	Γενική κλινική εξέταση που να περιλαμβάνει κλινική εξέταση του καρδιαγγειακού και μυοσκελετικού συστήματος. Για εργοδοτούμενους που απασχολούνται με φορτοεκφορτώσεις και χειρονακτική διακίνηση φορτίων η κλινική εξέταση πρέπει να συνοδεύεται με διερεύνηση τυχόν προβλημάτων οσφυαλγίας και βουβονοκλήλης.
β.	Εξέταση της όρασης
γ.	Εξέταση της ακοής η οποία να περιλαμβάνει εξέταση του εξωτερικού ωτός και ακοομετρικό έλεγχο αέριας οδού στις συχνότητες 1000 έως 6000 Hz.
δ.	Πλήρη λειτουργικό έλεγχο των πνευμόνων (σπιρομέτρηση).
Ε.	Ακτινογραφία θώρακος.

ιατρικές εξετάσεις σε λιμενεργάτες

Πίνακας 2

<p>Αρχική εξέταση.</p>	<p>Πριν την επόμενη έναρξη των εργασιών που αφορούν την παράγραφο 2. Η λέξη επόμενη αφορά τους χειριστές των ανυψωτικών συσκευών των περionoφόρων οχημάτων και τους εργοδοτούμενους που ασχολούνται με φορτοεκφορτώσεις και χειρωνακτική διακίνηση φορτίων.</p>
<p>Περιοδικές εξετάσεις.</p>	<p>Σε εύλογα χρονικά διαστήματα που δεν είναι μεγαλύτερα από 2 έτη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της παραγράφου 2.</p>
<p>Ακτινογραφία θώρακα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κατά την έναρξη των εργασιών που αφορούν την παράγραφο 2. • Σε εύλογα χρονικά διαστήματα τουλάχιστον κάθε 5 έτη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της παραγράφου 2, εκτός εάν κρίνεται αναγκαίο από τις ιατρικές εξετάσεις να γίνει σε βραχύτερο χρονικό διάστημα.

Έγινε στις ....., 2017

.....
 ΖΕΤΑ ΑΙΜΙΛΙΑΝΙΔΟΥ
 Υπευθύνος Εργασίας, Πρόνοιας και

**Ευχαριστώ
για την προσοχή σας**